

Szerkesztési iroda:

ari-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Érmentetlen levelek csak ismert
kezektől fogadtnak el.

Kiadó hivatal:

Ráthy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénzek és
kiadása körüli panaszok bérmentve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3.50

Hirdetmények díja:

6 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 6 kr. s minden következőknél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr
Nyílt-tér sora 15 kr.

Arad, május hó 2.

(*) Azt körülbelül alig hitte volna valaki, hogy a márczius 18-dikán Párisban kitört forradalom egész mostanig, másfél hónapon át legylen képes fentartani magát, s megfusiítani a versaillesi csapatok hadiműveleteit. És ki mondhatná meg, hogy az ön támadó hadműveletek is, melyeket most intéznek a vörösök által uralt Páris ellen, fog e rövid idő alatt, vagy egyáltalában azon eredményhez vezetni, melyet Thiers körirataiban teljes biztossággal vélt kilátásba helyezhetni. Az érkező távirati tudósítások, akár a commune akár a kormány kezeiből jussanak is hozzánk — már eddig sokkal több valótlanságot, sokkal több nagytájt szórtak a világ számára, mint hogy ne kelljen az azokban foglaltakat bizonyos óvatossággal, mindig csak cum grano salis vennünk.

Az utóljára olcsó frázis, midőn Thiers Mac-Mahont egész elclatva a modern „sans peur et sans reproche” hősnek nevezi el: de annál kevesebb biztositókat nyújt az iránt, ha vajjon az a jól kigondolt haditerv mely szerint a versaillesi csapatok a fővezére állítólag működik, arra való-e csakugyan, hogy a felkelőket tökéletesen leverje, úgy hogy ezekkel a kormánynak egyáltalában ne kelljen a kiegyezés létrehozása végett végre is alkudozásba bocsátkoznia, — amint erről Thiers álmodozik. Majd meglátjuk.

Kiséreljük meg azonban a Páris alatt, vagy helyesebben a Páris és Versailles közt folyó események végkifejldését anticiálni, és pedig akkén, hogy azon álláspontokról tekintünk végig ez egész Európa figyelmét annyira lekötő dráma felett, melyet a versaillesi kormány foglal el.

Feltéve ugyanis, hogy a Páris ellen intézett döntő támadásnak csakugyan az az eredménye lesz, mint melyet a kormány remél, tehát — a versaillesi csapatok teljesen legyőzendik a felkelőket, és hatalmukba kerítendő a fővárost, — még ez esetben is fenmarad azon óriási feladat, hogy azon rákfene, mely a párisi forrongásokban felíté magát és mely a francia nemzet életéreibe nagy mérvben beevődött, ártalmatlanná téessék.

Igen, — óriási feladat ez; egy oly mozgalomnak, mely a társadalom annyi rétegébe mélyen verte gyökereit, — létokát kiirni fegyveres erővel nem lehet. A versaillesi csapatok szétverhetik a kommune hadait, megszüntethetik ennek rakonezátlanokódó uralmát, de magát az eszmét, melyet a commune zászlójára tűzött, a törekvést a városok municipális szabadságának biztositására, az erőszakos mellőzéssel csakis háttérbe szorítani, de elaltatni nem lehetend.

Az ugyan nagyon egyszerű megoldása volna a csomónak, hogy épen — mert egy oly elemekből álló commune, mint melyekhez a mostani tagok tartoznak, kiknek tulkapásait mentegetni utóljára is nem fogja senki, — csinált politikai tőkét azon törekvésből, mely végre Páris lakosságának nagy részénél támogatásra számíthat: az egész mozgalmat olyanná bélyegezni, úgy elbánni akarni azzal, mint mely ki-méletre az államrend fenntarthatásának lehetősége nélkül, nem is számíthat. Ily megoldás azonban, az ez uton biztositani akart államrendnek egészen ingatag alapokat nyujtana, csak elfedné a szikrát, melyet ki tudja mily hamar, a változandott constellatiók ismét lángba boríthatnának.

A vizsály végleges megszüntetésére, csak egy út van — és ez, a párisiak követelményeit azon részben, mely jogsultsággal bír, kielégíteni; vagyis az egyezkedés után oly megállapodást hozni létre, mely eltérőleg a versaillesi nem-

zetgyűlés által elfogadott szűkkeblű községi törvény szabványaitól, a városoknak biztositókat nyujthatand, hogy képviselőik a vidék képviselői mellett nem fog háttérbe szorulni.

A kiegyezésnek ily alapokon történendő létrehozása mellett, nemcsak a Páris jogainak megvédése végett alakult községi egyesület, de újabb tudósítások szerint a nemzetgyűlésen a szélsőbal tagjai is erélyes lépéseket tesznek.

Edgar Quinet már ápr. 12-én beadott egy javaslatot, melyben a városok érdekeinek megóvása végett a községi-törvény módosítását kívánja. A nemzetgyűlés többsége ez utra nem akar áttérni; pedig még azon esetben is, ha a hadiműveletek oly kedvezően ütnének ki, mint ahogy ők teljes biztossággal épen nem remélhetik, végre is át kellend arra térniök, vagy különben a polgárháborúnak jövőreismét vést kelthető magvait szórandják el. Leghelyesebb volna mindenestre, ha a versaillesi kormány már most lehetővé tenné a polgárháboru beszüntetését az által, hogy a párisiakkal felveendő alkudozásoknak elfogadható alapot nyujtana.

Pest, május 1.

A 25-ös bizottság tegnap ülésében fölvetett a sajtóvetésekre vonatkozó előleges rendezés is. A bizottságban következő javaslat terjesztett elő:

Az esküdtisékek rendezéséről szóló törvény megalkotásáig.

Sajtó útján elkövetett büntetendő cselekednyek felett, a melyek esküdtisék elébe utalvák, a következő törvényszékek ruháztatnak föl bírói hatósággal:

1. A pesti kir. törvényszék: a pesti, budai, kecskeméti, kalocsai, kis-kun-halasi, balassa-gyarmati, losonezi, székesfehérvári, esztergomi, komáromi, selmeczbányai, ipolyási, egri, gyöngyösi, szolnoki, jászberényi, karczagi, szegedi, holdmezővársárhelyi, szabadkai, zombori, bajai, újvidéki és ó-becsei törvényszékek területein;

2. A pécsi kir. törvényszék a pécsi, kaposvári és szegszárdi törvényszék területein;

3. A szombathelyi kir. törvényszék a szombathelyi, szt.-gothardi, köszegi, soproni, zalaegerszegi, nagykanizsai és csáktornyai törvényszékek területein;

4. A győri kir. törvényszék: a győri, magyar óvári, veszprémi és pápai törvényszékek területein.

5. A pozsonyi kir. törvényszék: a pozsonyi, nagyszombat, besztercebányai, aranyosmaróthi, nyitrai, szendrei, póstyéni, trencséni, zsolnai, alsó-kubini, turóc-sz.-mártoni törvényszék területein;

6. A zarád kir. törvényszék: az aradi, borosjenői, békésgyulai, szarvasi, makói, kőrösbányai, lugosi, oraviczi, temesvári, verseczi, nagybecskereki és nagyikindai törvényszékek területein.

7. A debreczeni kir. törvényszék: a debreczeni, nagyvárad, belenyési, nagyszalontai, székelyhidi, marmaroszigethi, huszti, szatmárnémeti, nagykárolyi, nagybányai, szilágy-somlyói, zilahi, nagysomkúti, nyíregyházi és hajduböszörményi törvényszékek területein.

8. A kassai kir. törvényszék: a kassai, miskolci, löcsei, késmárki, lipót-szentmiklósi, rimabati, rosnyói, tornai, eperjesi, sátoralja-újhelyi, homonnai, tokaji beregszászi, ungvári és nagyszőlősi törvényszékek területein;

9. A kolozsvári kir. törvényszék: a kolozsvári, szamosújvári, enyedi, gyulafehérvári, abrudbányai és deési törvényszékek területein;

10. A nagyszebeni kir. törvényszék: a nagyszebeni, fogarasi, brassói, segesvári, medgyesi, dévai és hátszegi törvényszékek területein;

11. A marosvásárhelyi kir. törvényszék: a marosvásárhelyi, szászrégeni, naszöldi, besztercei, erzsébetvárosi, sepsi-szgyörgyi, kézdívársárhelyi, csikszeredai, gergyó-sztniklósi és székely-udvarhelyi törvényszékek területein.

A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék kerülete a pesti és budai első folyamodású királyi törvényszékek kerületével ugyanazonos.

A mely törvényhatóságok területén egy-nél több törvényszék állittatik fel, ha ezek közül egyik vagy másik akár a helyiségek teljes hiánya, akár pedig az ezek beszerzésére s átalakítására megkivántató hosszabb idő miatt nem volna azonnal életbe léptethető: annak hatáskörét, az igazságügyminiszter ideiglenesen, egy más, ugyanazon

törvényhatóság területén létező törvényszékre fogja átruházni.

Az egyes jbságok területét az illető törv. hatóságoknak s azok által az érdekelt községeknek meghallgatása után az igazs. miniszter határozza meg.

A járásbíróságok rendesen ugyanazon hatóság községeiből alakítandók, amelyekhez azok székhelye tartozik; területük körei azonban mindenesetre olykép kerekítendők ki, hogy azoknak minden egyes részei egymással közvetlen kapcsolatban álljanak.

Ha emiatt, vagy egyes községek folyamodása folytán kivételesen egyik vagy másik jbiróság területe több thatóságból lenne alakítandó, a miniszter eziránti intézkedése ideiglenes leend s azt jövő-hagyás és beczihelyezés végett az országgyűlésnek bejelenteni tartozik.

Az igazságügyminiszter az első folyamodású kir. bíróságok tetteles működésének megkezdésétől számítandó két év lefolytával, pontos statisztikai adatokat fog a törvényhozás elé terjesztetni, minden egyes törvényszék s járásbíróság ügyforgalmáról: hogy azok alapján akkor, a törvényhozás mind a bíróságok számát, mind pedig a bírói létszámot véglegesen megállapíthassa.

Az első folyamodású királyi törvényszékek, ügyészségek és járásbíróságok személyzetének járandóságai következőleg állapíttatnak meg: (rovatos kimutatás).

Az első folyamodású törvényszékek, ügyészségek és járásbíróságok részére a következő átlagok állapíttatnak meg; (rovatos kimutatás).

Ezen törvény végrehajtásával az igazságügyminiszter bizatik meg.

Országgyűlési tudósítás.

Pest, május 1.

(i. x.) Elnök: Somssich Pál délelőtt 11 óra után nyitja meg a képviselőház mai ülését.

Napirend: A gazdasági bizottság jelentése egy új országház építése tárgyában — Spanyolország, — a quatemelai köztársasággal kötött kereskedelmi és hajózási szerződés, — egy a tengeri kereskedelmi hajók közbiztonságáról szóló törvényjavaslat tárgyalása. — A mentelmi bizottság jelentése Mile títis Szvetozár kiadása tárgyában.

A kormány részéről megjelent: Szilávy József.

A legutóbbi ülés jegyzőkönyve felolvasatván, hitelesített.

Elnök: előterjesztő a mult havi előterjesztések lajstromát és Liptó megye azon kérvényét, hogy a ház a cigányok nomád életmódját, javaslat által szabályozza. (Derültsg.)

A magánkérvények közt megemlítettő: Ghyecz Kálmán által benyújtott Pozsony város kath. hitközsége azon kérvénye, melylyel a kath. kongressus autonómiai elaboratuma visszautasítatnik kéri. — (Helyeslés.)

A központi bizottság Tisza Kálmán által beadott telepítésekrolti javaslat feletti jelentését mutatja be.

Az igazoló bizottság dr. Pauler Tivadart feltételes igazolásra ajánlja. Ez megtörténik és a 7. osztályba osztatik be.

Elnök: felhatalmazást kér Nyáry Pál választó kerületében új választást elrendelhetni.

Megadatik.

A kérvényi bizottság jelentése után, a 25-ös bizottság részéről, ennek előadója munkálatáról jelentést tesz.

Ez a javaslattal együtt ki fog nyomatni és az osztályokhoz utasíttatott.

Következett:

Az osztályok előadóiól alakult központi bizottság jelentése

a Spanyolországgal 1870. évi május hó 24-én kötött kereskedelmi és hajózási szerződésről szóló törvényjavaslat tárgyában.

A ház e nézethez járult és a szóban forgó javaslatot, némi irályi javítás kivételével, észrevétel nélkül fogadta el.

Várad y Gábor kéri a minisztert: vajjon hatályba lépett-e már ezen szerződés vagy sem; mert ha igen, egy e szerződés késő benyújtása in dokát szeretné tudni?

Szilávy József kinyilatkoztatja, hogy e szerződés még nem lépett hatályba.

Következett:

Az osztályok előadóiól alakult központi bizottság jelentése a quatemelai köztársasággal 1870-ik évi február 28-án kötött kereskedelmi és hajózási szerződésről szóló törvényjavaslat tárgyában.

A ház ezen szerződési-tavaslatot is észrevétel nélkül fogadta el.

Most szönyegre került:

Az osztályok előadóiól alakult központi bizottság jelentése a tengeri kereskedel-

mi hajók közbiztonságáról szóló 691. sz. törvényjavaslat tárgyában.

Ghyecz Kálmán ellenzi a német „Aichung” szó hozzátételét.

Huszár Imre előadó pedig ennek felvételét óhajtja.

Szilávy József mutatja, hogy az eredeti szövegben: „köblözés” használtatott, de ezt szívesen cseréli fel a „köbözési” kifejezésre.

A ház is e kifejezést fogadja minden német magyarázás nélkül.

Maga a javaslat észrevétel nélkül lett elfogadva.

Most még a gazdasági bizottság jelentése az új országház építése iránt tárgyalatott.

A pénz bizottság-jelentése ily képp szól:

„Az országnak évről évre fokozódó szükségletei, azon nagy költségek, melyeket legközelebb a bírósági szervezet életbelepítésére, az elkerülhetlen szükséges gyümölcsöző befektetések és beruházások létesítése igénybe vesznek: sürgetőleg követelik azt, hogy az ország kiadásainak megállapításában a nélkülözhetlen szükséges mértékére szorítkozzék.

A bizottság egy — kétségtelenül nagyon tetemes költségbe kerülő új országház építését, miután azt a legégetőbb szükségégek közé nem sorolja: finansziális szempontból nem javasolja és azért azt ajánlja, hogy, a mennyiben a jelenlegi országház kijavítását igényel, eszközöltessék e helyreállítás mielőbb és helyeztessék a jelenlegi épület teljes biztosságot és tartósságot nyújtó jó karba és állapotba.

Azon véleményvel terjeszti tehát a bizottság a gazdasági bizottság jelentését a t. képviselőház elő, utasítsa a pénzügyi és a közmunka minisztereket, hogy a ház elnökével egyetértve, szakértők által vizsgáltassák meg a jelenlegi országházat és tegyenek a szükséges határozások és az épületnek teljes kijavítása iránt mielőbb előterjesztést.

Bittó István, s. k.

elnök.

Maga a gazdasági bizottság egy új országház felépítése mellett nyilatkozott.

Széll Kálmán mutatja, hogy a bizottsági javaslat már finansziális szempontok miatt is elfogadható, és azért ezen jelentés elfogadását kéri.

A ház ezen véleményt fogadja el.

Zárdékul még a mentelmi bizottság véleménye, Mile títis kiadása miatt tárgyalatott.

A bizottság a kiadást, s így a közvádlónak azon engedély megadását ajánlja, hogy nevezett képviselőt sajtóperbe foghassa.

Póchy Tamás: Minthogy a bizottság előadója (Hoffmann Pál) jelen nincsen, kéri e tárgyat a legközelebbi ülésre halasztani.

A ház elfogadja ezt.

Még a legközelebbi ülés napirendje feletti némi eszmecsere után, — a legközelebbi ülés jövő szerdán határozatit meg tartatni.

A mai ülés vége délután háromnegyed egy órakor.

Franciaországi ügyek.

Arad, máj. 2.

Tegnap részletesebben fejtegettük, hogy mit kelljen a versaillesi csapatoknak, a párisi-déli erődök ellen intézett állatagatos sítámadásról tartanunk. A kormány csapatainak fikturált Molineaux-t elfoglalni, mely igen fontos pont az Issy-erőd közelében, honnét a felkelőknek minden délnyugati irányban tehető kitérőse meghiusítottak. Hogy Neuilly-nél miként állnak a dolgok, azt ezideig még nem lehet tudnunk, miután azonban a commune a harcztér e részére vonatkozólag egyáltalában nem ad ki hadi-jelentéseket, a vörösök esélyei itt valószínűleg nem a legjobban állnak.

A kormány rendelkezése alatt álló haderő mintegy 130 ezer emberre tehető, a commune harcosainak száma ellenben állítólag napról-napra csökken. Cluseret és Dombrowszki összes haderejét 50 ezer emberre teszik, hihetőleg azonban sokkal erősebb leend.

Daczára annak, hogy a harcztér ismét a legnagyobb elkeseredettséggel tört ki, nem hiányoznak közvetítők, kik még most is eszközöket keresnek, a polgárháboru megakasztására. Nevezetesen a „Temps” e részben igen dicserendő tevékenységet fejt ki. Legutolsó számában a következő feltételeket proponálja: 1. 25 napi fegyverszünet. 2. Egy új commune választása, a nemzetgyűlésen megszavazott törvény értelmében, — melynek feladata leend Versailles a köztársaság fenntartásának, a municipális szabadságok elismerése és az általános amnestia alapján alkudozásokba bocsátkozni. A „Temps” e feltételekhez a következő megjegyzéseket csatolja: „Ki szögölhetne ellent ezen egyezkedésnek? Talán a commune tagjai? Ők ezzel személyes elfoglultságukat árulnak el, beismernék, miszerint nem számíthatnak a szabadon megkérdezett polgárság támogatására.

Mert különben, mi állna annak útjában, hogy ismét megválasztassanak? A választások a Versa-

illesben elfogadott törvény értelmében mennének végbe, miáltal kettős cél éretik el: vagy Páris leend megelőzve a törvénnyel s akkor a béke helyre van állítva, vagy Páris kijelenti, miszerint a törvény nem felel meg óhajainak, és a nemzetgyűlés felvilágosítást nyerne műve hibáiról ezeket el fogja hátrahatni.

A nemzetgyűlés szélsőbaloldali képviselőinek megállapodása folytán Quinet Edgar a nemzetgyűlés ápr. 12. ülésében egy indítványt tett, melynek célja a választási törvény megváltoztatása.

A javaslat szövege ez:

Tekintve: hogy ha a vidéknek jogában állt magát képviseltetni, a városoktól sem lehet megtagadni e jogot;

hogy a jognak mostani rendjében a városoknak ama joga biztosítva nincs, mivel a vidék képviselői elnyomják szavazatuk által a városokéit;

hogy a városok oly polgári egyéniségek, melyek hagyománnyal, történelemmel, saját étellel bírnak, és hogy eszerint elidegeníthetetlen joguk van képviselőiket függetlenül a vidéktől választani;

hogy minden igazsággal ellenkezik, hogy 100 — 170,000 lakossal bíró városok, miután képviselőket választottak, azoktól megfosztassanak más idegenek szavazata által;

hogy az igazság ama megsértése Franciaországnak nemcsak szabadságát, de polgárosodását is veszélyezteti;

hogy a polgárvillongások kikerülésére és a városok és vidék kibékítésére a leghatalmasabb eszköz kölcsönös jogaik összeegyeztetése;

a nemzetgyűlés határozza:

1. cikk: Minden 35,000 lakossal bíró város választ egy képviselőt.

2. cz. Minden város annyi képviselőt választ, a hányszor 35,000 lakossal bír.

Apr. 24-én Quivet, Langlois, Brisson és Luis Blanc megállapíták a javaslatot a kezdeményező bizottság előtt.

— Mac-Mahonról a versaillesi csapatok fővezéréről állítják, miszerint Napoleonnal egy kézre dolgozik.

Megjegyzendő azonban, hogy eddig semmi jel sem bizonyít e föltevés mellett s annak nem tulajdonítható több fontosság, mint a minővel ily izgatott, zilált időben bármily kőszá gyanu bír.

Egyáltalán ha a lapok hírei propagandát csinálnának Napoleon mellett, úgy az ex-császár már rég ott ülne ismét a tuillériákban. Mint az „Indep.” megjegyzi, Napoleon e czélra külön ügynökségeket állított fel Németország, Anglia, Olaszország, sőt az Egyesült-Államokban is, s ez ügynökségek a lapokat elárasztják levelezésekkel, melyekben a császári család mellett igen szomorú propagandát üznek. El levelezések, a dátumok meghamisításával egyes franciaországi helyekről vannak keelve, s így nem annyira a francia nép, mint a saját egy részének depravitójáról szolgáltatnak tanubizonyoságot.

Garibaldi és fia ellen a touloni tengerészeti praefecthez a versaillesi kormány következő rendeletet küldött volt:

„Garibaldi és fiait Franciaországban nem szabad bebocsátani. Ha ők oda mennek, fogassa ön őket el, tegye érintkezésbe magát a bírósággal,

hogy e rendelet végrehajtása biztosíttassék. Alá írva:

La Porterie.”

Versailles, ápr. 29. (Nemzetgyűlés.) Dufaure törvényjavaslatot terjeszt elő, mely szerint a Párisban lefoglalt ingatlanok elidegeníthetetlenek nyilvánítottatnak. A tulajdonos ezen ingatlanokat mindig visszakövetelheti. Oly egyének, kik a lefoglalásban részt vesznek, vagy hivatalos okmányokat megsemmisítenek, a törvényes büntetés alá esnek. A gyűlés kimondja a törvényjavaslat sürgősségét. Délután a szabad közművesek tüntetést rendeztek. Néhány ezer ember fehér és zöld zászlókkal a champs-elysées-en átvonult. Mikor a porte Mailliozhoz értek, a tüzelés megszűnt, de a tüntetők értesítették hogy a versaillesiak csak 2 parlamentárt hajlandók elfogadni. Ennek folytán este két parlamentár ment Versaillesbe. — Azon párisi hír ellenében, mintha 300 sorkatona a versaillesi seregbeől átszökött, s a champs-elysées-re vonult volna, az „Ag. Havas” erősíti, hogy április első napjai óta a versaillesi hadseregbeől nem történt szökés.

Páris, ápr. 23. Cluseretnek egy 28-án kelt sürgönye mondja: Ép most térek vissza Issy és Vauvresből; az erdők hősiesen védelmeztetnek, s a szó szoros értelmében teljesen be vannak hintve golyókkal. Mig Vauvresban voltam, élénk puskaharc folyt, mely háromnegyed óráig tartott. Meudon lángba von borulva. — A commune üléséről szóló hivatalos jelentés mondja: Courbet azon kívánatára, hogy Paschal Grousset külügyminiszter a külhatalmaknál körjegyzékben követelje a párisiaknak, mint a hadviselő félnek való elismerését — Grousset kijelenté, hogy a külügyek delegáltja nem tartja ésszerűnek egy polgárháborúban Európát hívi fel bíról és Európától ítéletet kérni, mely minden esetben csak francziákat sújtana. Mindenkép ki kerülni az idegen beavatkozást. Nevetségessé volna elismerést követelni mint hadviselő fél, mert hiszen tényleg a commune ugyis hadviselő fél. Senki sem vehet a communek és védőinek oly ténny szemébe, mely a hadi szokással meg nem egyezik. Grousset hozzáteszi: Mi loyális módon viselünk háborút, mi nem használunk alattomos eszközöket, mi nem bíráskodunk a foglyok felett sommásan. A commune helyeselte Grousset szavait. — Épen most a szabad közművesek nagy tüntetést rendeznek. A commune tagjai s a különféle páholyok képviselői lobogókkal kivonulnak, hogy azokat a sánckokra kitűzzék.

Egy brüsseli ápr. 30-ról keltezett távirat, mely teljes hitelt érdemlő forrásból származik, így szól: A versaillesiek hadászati művelete Páris ellen, a rendelkezésre álló összes haderők felhasználásával, vitetett végbe. Mindazáltal eredmény nélkül maradt. A versaillesiak veszteségei igen jelentékenyek. A támadások ugyan legközelebb ismételtetni fognak, de azon meggyőződésre jutottak, miszerint a commune csakis kiéhezettetés által lehetend legyőzni. A kormány megteszt minden intézkedést, hogy Páristól az élelmiszerek szállítása elzárassék.

nyomoru állapotában az egyik nem hagyja el a másikat, sőt védeni fogja, vére hullásával is, ha kell.”

Ugyanaz nap Wesselényi, ki már a mult évben viszonyba ereszkedett Gremonville francia követtel s a XIV. Lajos és az elégedetlenek közt köntendő szövetség főpontjait írásba foglalta, saját és a vele volt magyarok nevében Zrinit felhatalmazta, hogy a követtől a közviszáltság fedezésére pénzt vegyen fel. A nádor egyszersmind hosszabb emlékiratot küldött be a francia királynak. A magyarnak, ugymond, az arany-bulla értelmében joga van az ellenállásra. A magyar szövetségre lép a dalmatákkal, szlávokkal, erdélyiekkel, oláhokkal, moldvaiakkal s évenkénti adózattal nyeri meg a portát. Felső-Magyarország tizenhárom megyéjére és városaira lehet támaszkodni. Tizenegyezer lovas, ugyanannyi gyalog elégséges a merény keresztültelére. A havi bérrel és tisztokról gondoskodjék a király, egyelőre küldjön pár ezer talért. Ha lehet, bontsa fel Lajos a császárral kötött békét mielőbb; ha nem; önmagában fog háborúhoz a magyar, de pénzt a francia adjon hozzá. Békét csak együtt kössenek a császárral. Magyarország szabadságai tartassanak fel csorba nélkül s a koronától elszakasztott tartományok szerzesse-nek vissza. *)

A francia király biztatást igen, de pénzt nem adott.

Időközben csatlakozott az elégedetlenekhez Nádasdy, az országbíró, Rákóczi Ferencz, a magyar dynasták legzsigababbika és Apaffi Mihály erdélyi fejedeleme. De Wesselényi, a nádor épen midőn a beszttercei országgyűlés oszlóban volt, márcz. 28. meghalt.

1669. ápr. végén ismét gyűlés volt Eperjesen. Zivataros és ekkeseredett gyűlés. A rendek újra tiltakoztak a gyalázatos vasvári béke ellen. Kivánták az országgyűlés tartását, a protestansok sérelmeinek orvoslását, nádor választását és az idegen zsoldosok eltávolítását.

Látni lehetett, hogy minden pillanatban lobbot vetné a lázadás. Zrini és Rákóczi elszörnnyülködtek a veszély közeledtére.

Ekkor jutott Nádasdynak tudomására, hogy Bécsben árulással vádoltatott. Ő, hogy magát tisztázza emlékiratot nyújtott be a császárnak, több okiratokkal, melyek az egész tervre világot vetettek. Leopold nem válaszolt az emlékiratra, mire Nádasdy e miatti aggodalmában lábaihoz veté magát s kegyelmet kért. A császár megbocsátott, biztosítván őt kegyelméről.

Leopold ügyviselője a portánál — Casanova — 1670. jan. 15-ről ekkép irt Bécsbe:

„Egy horvát, Zrini udvarmestere mint mondják, érkezett ide néhány felső-megyei magyarok

Honvédségi-kineveztetések:

Ő felsége m. hó 26-án kelt elhatározásával Aschermann Ferencz, a magyar honvédelmi miniszteriumban alkalmazott miniszteri osztálytanácsost gyalogsági honvéd-ezredessé, és a szegedi honvédkerület parancsnokává nevezte ki.

Továbbá ő felsége a m. kir. honvédségnél f. évi május 1-től számítandó ranggal kinevezte.

I. A tetteles állományban:

a gyalogságnál: alezredessé: Örnagy Duleszko Balázst, Mussulin Emilt, Mészai Györgyöt, nyáregyházi báró Nyáry Adolfot, Iklódi Gusztávot, Sztankó Somát, Posta Ferenczet, Tolnan Gábort, Török Józsefet, Staudt Adolfot, Ayer Mihályt, jelen alkalmazásukban való megmaradásuk mellett; örnagygy: a következő 1-ső osztályú századosokat: szent-miklósi és óvári gróf Pongrácz Károlyt, egyuttal a 46-ik zászlóalj parancsnokává: Györgyevits Györgyöt, Kralics Dénest, Werklán Ferenczet, az utóbbi hármat jelen alkalmazásukban. 1-ső osztályú századossá Ráth Jakab Jánost;

II-od osztályú századossá: a következő főhadnagyokat: Kraft Agostont, Petényi Sándort, Horváth Rezsőt, Muschek Emilt, Rétvölgyi Gyulát, Drozdek Győzőt, és lovag Öhlberg Károlyt.

Főhadnagykak: a következő hadnagyokat: Tagányi Jánost, Brünt Józsefet, Weidinger Alajost, Bach Józsefet, Villám Arnoldot, kiknek az 1870. évi nov. hó 1-től számítandó rang adatik; Csesznák Benjamins, Thelmann Józsefet, Andreics Györgyöt, Schorle Miklóst, Abt Jánost, lovag Zhorszky Antalt, Wagner Edét, Welle Sándort, Marsalkó Lászlót, Czikely Jánost, Nyullasy Sándort, Topics Rezsőt, kislapási Juhász Kálmánt, Keszler Ferenczet, Habrovsky Frigyeset, Kovács Jánost, Brandner Ferenczet, miszkolci Dánffy Dénest, Bertalan Izáskot, Máté Antalt, Illés Istvánt, Köpe Lajost, Lieszkovszky Istvánt és Oderszky Sándort.

h a d n a g y o k k á: a következő szabad-ságtolt állományú hadnagyokat: Tollenich Mátyást, Szathmáry Károlyt, Vasdineyi Gyulát, Papp Mihályt; továbbá a következő hadapródokat: Bárczy Lászlót, Fogarassy Károlyt, Gruden Ivánt, Sándor Jánost, Láng Ignácot, Kovács Jánost, Gombás Ádámt, Miklós Endrét, Popovics Tivadart, Ljubisicz Antalt, Malmásy Józsefet, Kratochvil Gyulát, Fleischer Antalt, Sipos Ferenczet, Bocca Tivadart, Rusz Eliást, Bodola Zsigmondot, Zajzon Károlyt, Pásztai Ferenczet, Podhorszky Gyulát Barabás Bélát, Aranyossy Jánost Gyulafly Józsefet, Thury Sándort, Gaál Lajost és Gergelyi Gyulát;

a lo v a s s á g n á l: hadnagygy: Fényes Jenő és Kuhn Lajos lovas hadapród örmestert.

II. A szabadságtolt állományban:

a gyalogságnál: alezredessé: Gorove Antal szab. áll. örnagyot;

II. oszt. századossá: Predregovics György sz. áll. főhadnagyot;

főhadnagygy: Kőszeghi Fanguh Isidor, Haász József, Holludonner Ede és Binter Frigyes szab. áll. hadnagyokat s Melzer Gusztáv tart. főhadnagyot;

hadnagygy: Bárczy József honvédet;

által küldetve, kik készek magukat alávetni a portának s évenként 60,000 tallér adót fizetni, hogy magukat a németek s az őket vallásukban háborogató jezsuiták zsarnoksága alól kiszabadíthassák. s Erre Leopold rögtön lépéseket tett, hogy Apaffit az elégedetlenektől elvonja ami sikerült is.

A porta azt adta válaszul Zrinek, hogy mig Horvátországban császári hadak vannak, addig nem fogja kívánsága teljesülését látni. A bán ez okon mind maga, mind sőgőra az ifju Frangepán Ferencz, s a szövetség egyik társa, Tattenbach gróf által hadakat gyűjtetett, s a budai vezérbasát kérte: utasítaná a végek hadnagyait vele közös működésre. A török bégek nem mozdultak s Zrini Péter és Frangepán egyszerre elárlva talál-ták magukat.

A német miniszterek, köztük Lobkovitz, Montecuccoli s Hoher udv. cancellár azt határozták Bécsben, hogy jó lesz Zrinit és társait felhívni bocsánatkérés végett. „Hisz ő felsége jó lélekkel megcsalhatja azt, ki őt gonosz lélekkel ily gyalázatosan megcsalta.” **)

A levél, melyet a zagrabi puspök, a császár hive, Zrinek hozott csakugyan a régi kegyelem folytatásánkvil még új kegyeket íyért. Lobkovitz biztosítá Zrinit, hogy semmi baj nem éri, ha fiát túsul küldi, s azontul még egy nevével aláírt fehér lapot, jelöl, hogy bizik a császárbán s engedelmess hiva lesz.

Zrini fiát**) és a fehér lapot felküldötte.

De ez nem akadályozta a német urakat, hogy hadakat ne indítsanak Zrini ellen, a ki e támadás ellen kétezerrel magával és Frangepánnal a csáktornyai várban keresett menedéket Herberstein hadai elől, kik a várat haladéknél nélkül ostrom alá vevék.

Zrini Péter kiüzett a várból, hagyjanak fel a vívással, biztosai már utban vannak a császárhoz. De az ostromlók azt válaszolák, hogy ez őket nem illeti. Ekkor Zrini és Frangepán huszötöd magukkal éjjel elhagyták a várat. Bécsbe készültek. Ápril 17-én oda is érkeztek.

Bécs tárt karokkal várta s el sem eresztette őket. A szoros elzárást ugyan tisztesebb neme az őriztetésnek előzte meg, de azért fogság volt az. Zrini meglátogatta, herceg Lobkovitz minisztert, s ajánlkozott, hogy Rákóczi, ki ezalatt nyiltan kitűzte a függetlenségi harc lobogóját és Stahremberget, Lipót tojaki várnagyát elfogatta, fegyverleteltre és a fogly szabadon bocsátására fogja rá bírni. A herceg azt ígérte neki, hogy ha azt ki tudja vinni, nemcsak megintarthatja a császár hajlamát, de nagy embert csinál belőle.

*) Majláth V. 80.

**) Zrini Boldizsár, a Zrini család utolsó ivadéka, börtönbe vetetett és ott halt meg.

a lovasságnál hadnagygy: Jeszenszky Ferencz honvédhuzár hadapródot és báró Wimptner Ivánt.

Nevelésügyünk.

Magy.-Pécska, ápr. 29.

Népiskolánk ujja szervezése oly mély és átalános érzett szükség, hogy bámulnunk kell mint létezhetnek még mai napig községek, melyek a népnevelés és oktatási téren a haladásnak legkisebb életjelét sem adják, melyek, mint a tengernek alsó rétegei, mozdulatlanul állanak, mig fölöttük a szélvésztlő felháborodott hullámok hegy-magasságra tornyosodnak.

Mezővárosunk is, mely a Maros gyönyörű és termékeny partjánál terjed el és kedvező fekvésénél fogva hivatva van alsó Magyarország községei közt a legelső sorában tündökölni; mezővárosunk, mely nagysága és lakosságának számánál fogva Aradmegyében a második hely foglalja el, mostanáig még semmit vagy igen keveset tett, ami arra mutatna, hogy az „első közt az első” vágyó-dik lenni, mit kedvező anyagi körülményeinél fogva — melyek persze még jobbak lehetnének, ha népnevelésünk oly nagyon elhanyagolt állapotban nem sínlődnék — bátran következtetni lehet.

Tanintézetek felállításánál az első kő, amelyben megütökölnk a kiadások, egy szóval a pénzösszeg, melyet ilyen esetekben mint olyannak tekintünk, hol a tőke a kamatokkal együtt elvész. Így beszél és így ítél a nép, ha tan- és nevelőintézetek gyarapitása és felépítéséről van a szó.

Ha socialis életünknek bármely terére pillantunk, úgy találjuk: hogy nem ritkán tele marokkal szórják a pénzt a legezétalanabb tárgyakra; — persze ilyenekre van az embernek pénze, — de ha tanintézetek felépítéséről van a szó, akkor hiányzik, akkor az államhoz kell fordulni.

Hol keresendő annak oka, hogy oly fukarok vagyunk, ha arról van szó: intézeteket gyarapítani és életbe léptetni, melyek által a nép java megállapíttassék?

Részint azoknak átalános részvétlenségükben, kik hivatva vannak a népnek vezetői lenni; főrészt pedig abban: hogy a nép az iskolának jó volta és hasznáról tiszta fogalommal nem — mely fogalomnak birtokába jutása nem is képzelhető, miután mostanáig épen semmi vagy olyan vesztükre hagyott iskolái voltak, melyek képtelenek valának életbevágó szemléltető eredményeket felmutatni. És mégis mily másképpen állhatna szemléli és anyagi haladásunk, ha népünk tőkéjének csak csekély részét a gyermeknevelésre fordítaná; ifju sarjadékának a jövőre oly tőkét biztosítana, mely több mint a pár száz vagy ezer frt is, mely örökségül reá marad és az első szerencsétlenségénél semmivé válhat és az öröklőt koldussá teheti. Azonban mi képes az emberi azon gondosan ápolat és gyarapított tőkéjétől megfosztani, melyet a testi és szellemi kiképzés által nyert? Ha mindene elvész, még sincs mind elveszve, mert marad neki még egy tőke, mely nem vettetik partra, hanem azon munkára alkalmas hajócskáját képezi, mely őtet az anyagi jólét szabadító partjára képes vezetni.

Hogy a népnek átalános mostoha kiképzése.

Zrini megírta a levelet. Rákóczi értesülve, hogy Zrini és Frangepán foglyok, hogy a lázadás Horvátországban el van nyomva, hogy a török nem készül segítségükre, letette a fegyvert és Stahremberget szabadon bocsátá.

De azért Zrini és Frangepán nem lettek szabadok. Sőt Spork tábornok iszonyu kegyetlenség-gel járt el azok ellen, a kik a fegyvert letették. Köröskényi Gáspár huszadmagával Ujhelynél karóba huzatta, s a kik kezeibe kerültek, fölakasztatta. A fölkelés fejei Erdélybe menekültek.

Leopold, ki a törvények világos parancsa ellenére már nyolcz év óta nem tartott országos gyűlést s Wesselényi halálával megürült nádori méltóságot betöltetlenül hagyta; a dolgok ily fordulat után még kevésbé érzett hajamat az esküvel fogadott alkotmány alapjára állani. „Meg akarom ragadni az alkalmat máskép intézni el az ország ügyét” — írta Pötting grófnak, máj. 22-én.

„Az ártatlanok és gonoszok felismerésére” bizottságot állított és sereget indított Magyarországra. Spork, a ki 16,000 emberrel és ágyuival hatalmába ejté azt és Széchy Máriát, Wesselényi nádor özvegyét tömlőczre vetette.**) Murányynal az összeesküvés iratai is kezébe kerültek és sokakat vittek börtönre, vepadra.

Köztük a már megtért Nádasdyt, az országbíró. Kétszáz lovas Pottendorfbán elfogta s Bécsbe vitte. Ugyanakkor Zrini Péter és Frangepán Ferencz Bécs-Ujhelybe szállítottattak.

Szept. 20-án Hoher János osztrák kancellár elnöke alatt a foglyok elítélésére bizottság alakult, melynek tizenegy tagja mind osztrák volt, magyar egy sem.

Nádasdy nem védelmezte magát a pörben. Arra támaszkodott, hogy ő tettét már előbb bevalotta s kegyelmet nyert. Nem vallott semmit. Mikor kinpaddal fenyegették, azt mondta: „hazudnám, ha többet mondanék, mint a mennyt mondtam.”

A bírók nem siettek a pör befejezésével. 1671. márczius 30-án parancsot vettek, hogy hozzanak ítéletet. És az ellenséges bírák meghozták azt: „halál, a jobb kar előleges levágásával.”

Az ítélet ápr. 30-án végrehajtatott. Bécsben Nádasdy, Bécs-Ujhelyben Zrini és Frangepán; csak a jobb kar előleges csonkítása engedte tett el. Nádasdy a fásultság nyugalmával ment a halál elébe. Bátran, büszkén, mint a győzelemre indul. Csak gyermekei sorsa sebezte szívét.

(Vége következik.)

*) Széchy Máriát Bécsbe vitték, hol nyolcz évvel később, kolostorban, még élt.

TÁRCZA.

A bécs-ujhelyi vértanuk emléke.

Még egynehány év s ezer esztendeje lesz, hogy e földön lakunk. Tíz század története csatol e hazához igazi vérvörösléssel. Minden vércsepp, mely a honfi szívből a haza földre hullt, erősebb tette ezt a kövleket s apáink belé temetett hamvainak minden pora szentebb, drágább tette e földet. Egy nagy oltár lett általok, melyet csak imádattal lehet említeni.

A szerencsétlenség szorosabban fizti egytűvé azokat, a kiket talál. Ezért van a magyar oly szoroson oda fűzve honához, hogy csak teng, de nem él, idegen ég alatt: mert az ezredes történet a sorscsapásoknak és szerencsétlenségeknek ezredes láncolata, melyeknek sulya alatt valóban „Isten csodája, hogy még áll hazánk!” Talán azért él, mert oly végtelenül szeretjük.

A magyar nemzet kinszenvedéseinek történetében sok van lélekemelő. Óriás alakok magaszkodnak ki multunkban, kik szenvedtek, meghaltak, mert szerették a hazát. Balsorsuknál csak honszerelmük volt nagyobb.

S ha nem lenne egyéb, mi éltet lehelne belénk, erőt öntene lankadó karjainkba: elég volna e hősök emlékezte, hogy ne engedjen elcsüggednünk. A dicő mult hatalmas gyökere a szép jövőnek.

Április 30-án kétszáz éve mult annak, hogy a magyar szabadság Wallhallája két vértanuv szaporodott. Ma kétszáz esztendeje végezték ki őket Bécs-Ujhelyben.

Az ország el volt lepve idegen hadakkal, kik azon ürügy alatt lepték el hazánkat, hogy azt a török ellen védjék, de zsarnokai voltak a népnek, nadályai az országnak, kicsapongó, dölyfös nép, kikre nem is volt szükség, miután a törökkel csak nemrég kötött meg a béke s annak nem állt érdekében azt megszegni. A magyar szabadság-törökvessék, a függetlenségi hajlamok elnyomására szolgáltak tehát tulajdonképen az idegen hadak.

Az alkotmány törökvéseinek a hatalom részéről folytonos sértetgetése a végsőig fokozta az ekkeseredést.

S az ország rendjeinek tudta és beleegyezése nélkül kötött szégyenletes vasvári béke, mely meggyalázta és megkárosította a nemzetet, szinigtölté az ekkeseredés poharát.

Ekkor történt, hogy 1666-ban a vadregényes, a világtól távol eső stubnyai fürdőben összejöttek azok, a kiknek szíve sajgott a haza fájdalma miatt, élőkön Wesselényi Miklós, az ország nádora és Zrinyi Péter, Horvátország bánja s frigyre léptek egymással, hogy „az ország jelen

*) Szalay Magyar orsz. tört. V. k. 106. és 107. l.

ben rejlik az oka, hogy kedvező helyzetét és körülményeit nem képes felfogni és kiaknázni, ennek bebizonyítására nem kell a távolba menni az okok felderítésére, miután azok nagyon is kéznél fekszenek. Eltekintve azon befolyástól, melyet a szellemi és testi kiképzés a socialis életnek minden körébe, és így a földmívelés kezelésére is — mely még igen sok kívánni valót hagy hátra — gyakorlól, a többek közt csak a kert-mívelést és fatenyésztést illeti akarjuk megemlíteni.

Ha szemügyre vesszük a gyönyörű kertet, melyek helységünket környezik s bepillantunk azokba, mit találunk? Sokban buján tenyésző gaznövényeken kívül alig valamit; néhányban a legszükségesebb főzélék-nemek és vadon tenyésző gyümölcsfákat, és igen ritkán egy olyan kertet, hol a természet a művészet által elősegített és amazzá hasznára fordította; dacára annak, hogy helységünk egy faiskola birtokában van, mégis csak igen ritkán találhatók nemesített gyümölcsfák, hanem igen sok, melyet a természet vadon megerem.

Mily tőkét eredményezhetnének egyedül az okosan kezelt kert- és fáültvények; mennyit az eperfa-ültvények, a selyemtenyészés? ! Míg most Pécska a környék egy nem épen jelentéktelen részét zöldség és gyümölccsel ellátja, jobb kezelés, okoszerű művelés mellett képes lenne az egész vidéket azzal ellátni.

Mi által lehetne ez és sok más itt nem említett előnyöket elérni, és a meggyökerezett bajokat orvosolni? Határozott és teljes meggyőződésünk: egyedül a kellő számú jónépiskola segíthet e nagy bajainkon, és míg ezek hiányzanak mindenünk hiányzik.

Ki van arra hivatva, és kitől függ azokat életbeléptetni? A község, illetőleg az iskola-s z é k, mely az állam és a község által az iskolai-gyűnek lelkiismeretes vezetése és szervezésével bízott meg. Történtek-e már iskolászekünk által erre vonatkozó lépések? Tudunkkal nem.

Hogy egy helységben, mint M. Pécska, hol a lakosság száma a 7000 és az iskolaköteles gyermekek 1200-at fölülmulja, hogy ilyen helységben 5 osztály — (4 első párhuzamos, 2 fi és két leány, és egy 2-dik osztály) — nem képes a korszellem kívánalmainak megfelelni, ennek bebizonyítására fölösleges egy szót is vesztegetni, ha tudjuk, hogy iskolatörvényeink szerint 15 osztály szükségeslet-nék. Hány község elmaradhat, melyek alig fél-annyi lakosságot bírnak és melyekben rendezett 4 osztályú főleleli tanodák léteznek, — és P é c s k a, nagyságára nézve Aradmegyének második községe, melynek polgári tanodával kellene bírnai, dacára kedvező körülményeinknek még azokkal sem dicsekedhetik, és ha a szülők gyermekeiket az elő-készítő oktatásban óhajtják részesíteni, kénytelenek ezt magánutan eszközölni vagy gyermekeiket a városba küldeni; de vajon hányan képesek ezt tenni és hol képezzék ki magukat a szegényebb sorsuak?

Nem remélhető ugyan, hogy ott, a hol mostandig oly kevés történt, iskolatörvényeinknek egyszerre a legrövidebb idő alatt eleget tegyenek, de mégis annyit, hogy községünk, illetőleg iskolaszékünk a nagy munkához minél hamarabb fogjon és az osztályok gyarapítását és minta-tanodák emelését tovább ne halassza, annál is inkább, miután ez oly kérdés, mely helységünk jövőjével a legszorosabb összefüggésben áll és ennek anyai és szellemi jóllétét feltételezi.

Reméljük már közel időben a szülőkkel azon örvendeztető hirt közölhetni: hogy iskolaszékünk a legterjedelmesebb intézkedéseket teszi, oly intézkedéseket életbe léptetni, melyek képesek leendnek korszakunk kívánalmainak megfelelni és a népet arról meggyőzni: miszerint a nevelő és oktató intézetek olyan bankházak, melyek a befektetett tőkét dus kamatokkal visszafizetik.

P é c s k a v ö l g y i .

Táviratok.

B é c s, ápr. 31. Pétervárról egy sokat jelentő hír érkezett, melyet az itteni orosz követség körében is megerősítettek. A csár elrendelése az egész orosz seregnek azonnali teljes békélábra való helyezését.

L o n d o n, ápr. 30. Egy cabineti válság közel várható, a parlament feloszlására valószínű. A tory-k ki akarják erőszakolni a cabinet lemondását.

B é c s, máj. 1. Hiteles értesülés nyomán közölhetjük, hogy a határörvidék ügye annyiban örvendős irányt vett, mennyiben az adminisztratív nehézségek nagy részben elhárítvátk.

B e r l i n, ápr. 30. A „Spener-sche Ztg.“ egy vezércikkje melegen felszólal a Hohenwart-féle österjesztés mellett. A romániai kormány Strauss-berget és társait a berlini városi törvényszéknél 5 és fél millió tallér erejéig beperelte. A román kormány ügyvédje a perköltségre előlegesen 20 ezer tallért tett le.

L o n d o n, ápr. 30. Az „Observer“ jelenti, hogy Gladstone el van határozva ellenezni a buggetben tervelt új módosításokat. Ugyanazon lapszerint egyes bonapartisták állítják, hogy a nemzetgyűlés nem képviseli a nemzet akaratát. Ha a háborúnak vége lesz, szükség leend a népet megkérdezni, minőkormányformát óhajt. A bonapartisták meg fognak hajolni a nép ezen ítélete előtt.

Legujabb.

Versailles, ápr. 30. Az utolsó főtámadásnak, melyhez annyi reményt költöttek, és melyre oly sok előkészület tette, — meghiusulta Thiers iránt igen gyengíté a rokonszenvet. Ami e körülményt még rosszabbá teszi az, hogy a kormánynak nincs szilárd terve a jövőre nézve, miután annak egy része a harc tovább folytatását a másik a körülzárólást és a kieleheztetést tartja czélravezetőbbnek.

P á r i s, ápr. 30. Azon hír, hogy nemzetőreink győzelmesen harcoltak a ver-

saillesi csapatok ellen, az utcákon falragaszok által tétetett közzé, és a lakosság minden részénél lelkeült örömet idézett elő.

B e r l i n, ápr. 30. Rövid időre, midőn a tudósítás ide érkezett, hogy a versaillesi csapatok főtámadása meghiusult, a császár elnöklete alatt haditanács tartatott, melyben a teendő intézkedések határozottak meg. Bismarck és Moltke is résztvettek a tanácskozásokban.

B e r l i n, május 1. A versaillesi kormány részére egy zárhatáridő tűzetett ki, melynek leteltakor a német csapatok közbélépése meg fogna történni, ha a kormány addig nem leend a helyzet urává. A határidő titokban tartatik. . . . Azt hiszik azonban, hogy az május 15-ke lenne. A francia foglyok visszaszállítása beszüntetett.

Versailles, ápr. 30. (Este hét óra). Az ágyuzás nagy hévvel folyik. A múlt éjjel különböző pontokon mintegy 150 fogoly és 70 ágyu esett zsákmányul s hozatott ide.

London, máj. 1. A párisi érsek szabadon bocsátatott. — Biot tdk. Cambraiból csapatok nélkül Versaillesba érkezett.

Ly on, ápr. 30. A Werder-féle csapatok hazafelé indultokban parancsot vettek, hogy Franciaországban maradjanak. Németországból Colmáron át újabb porosz csapaok jöttek be, melyek a korábban megszállva tartott pontokat s így Montbéliardot is elfoglalták.

B r ü s s e l, máj. 1. A versaillesi kormány a német hadvezényletnek 72 millió frankat fizetett ki az élelmezési költségek fejében.

P á r i s, ápr. 30. Delescluse azon jelentést tette a hadügyi bizottságban, hogy a tőzsde, a Madeleine templom, a tuillériák, a narancsliget és a Maillot kapu aláaknázták. A commune 8 millió frankot követelt a francia banktól, ennek hivatalnokai azonban megtagadták a fizetést. — A commune lapjai szerint a görög tűz használásánál a humanitási kérdés háttérbe szorult a versaillesiak fölött nyerendő siker előtt.

Versailles, ápr. 30. Egy 12 ezernyi hadtest megkerülte a felkelők állását Asnières mellett s megszállotta Genevilliers felszigetét. — A nemzetgyűlés előtt panasz emeltetett a versaillesi mozgók ellen, kik ismételve kiáltozzák: „Eljen Bismarck; Eljen Poroszország.“

Versailles, ápr. 30. Thiers ápr. 30-án délben kiadott körjegyzéke így szól: Az egyenközenek építése a párisi erődök előtt folyvást tart. A kormányokhoz érkezett sürgönyök szerint a felkelők Chatillonnál 20 tisztet és 30 közbembert súlyos sebbel és 75 foglyot hagytak hátra, míg a mi veszteségünk 3 ember. Faron tdk sürgönye szerint 30-ról este ennek hadművelete sikerült; az issyi parkot, kőbányákat és temetőt a versaillesiak Derója, Paturel és Berthe ezredesek vezetésével hősiesen elfoglalták. Az új állomásokat megtartottuk, melyek az erdő bejáratához igen közel esnek. A parkot a vasutal egy árok köti össze, mely a temetőből indul ki. Részünkről néhány halott s mintegy 20 sebesült volt a veszteség. A zavart tömegben hátráló felkelők számos sebesültet és halottat hagytak hátra és száz foglyot is 8 ágyuval együtt.

Versailles, ápr. 30. A Maillot kapunál ma egész nap csend uralkodott. A poroszok löni akartak egy csapat versaillesi lovas vadászra, mely a felkelőket la Garneuig üldözte s a st.-dénis-i szigeten igyekezett keresztül hatolni.

Az „Alföld“ magántávürgönye.

B e r l i n, május 2. A német nagy főhadiszállás, királyi parancsra, ismét mozgósítottik és e napokban Franciaországba indul.

Versailles, május 1. Thiers reményli, hogy egy hét múlva a község legyőzve lesz s a hü csapatok Párisba bevonulnak.

Cluseret a végrehajtó bizottság indítványára letétetett s elfogatott.

Ujdonságok.

* V á l a s z t á s i m o z g a l o m. Tegnap reggel, mint mindkét párt előlegesen megállapítá, a kitűzött gyűlőhelyen a választók legnagyobb része összegyűlt — volna, ha a fertelmes időjárás számokat a — kállya mellett nem tart lekötve. Így azonban az eső szakadása és az éjszakai szél zordzuga mellett, a Tökölly-téren csak a Deák-párt legelszántabb emberei jelentek meg nem nagy számban s a Rákóczy-induló hangjai mellett s képviselőjelöltjüket éltetve 8 óra után elindultak a döntő csata színhelyére. A baloldaliakkal sokkal nagyobb számban gyűltek össze s szintén jelöltjüket zajos éltetése mellett jelentek meg a szavazó sátor előtt. A szavazás egész nap rendkívüli lassúsággal folyt s lapunk bezártakor körülbelül a választóknak csak fele szavazott. A rend egy perczig sem lett megzavarva, csak némelyik román atyafi pi-tyókos sajnálkozását fejezte ki, hogy miért nem lehet e héten legalább még háromszor szavazni, hogy a jövő téle is elláthatná magát bizonyos, a megélhetéshez oly szükséges speciosekkel.

* A m á r a h i r d e t e t t v á r o s i r e n d e s k ö z g y ű l é s t á r g y - s o r o z a t a o l y k é s ű n k i d ű l e t t e b e h o z z á n k, m i s z e r i n t l e h e t l e n v o l t a n n a k c s a k e g y r é s z é t i s m a i l a p u n k b a n k ö z ű l h e t n i . I l y k ö r ű l m é n y e k k ö z t f i g y e l m e z t e t n ű n k k e l l a z i l l e t ő j e g y z ő i h i v a t a l t, h o g y i l y k ö z é r d e k ű k ö z l e m é n y e k e t n e t e s s é k a z u t o l ó ó r á k b a n v a g y i s a l a p b e z á r t a k o r a n n a k m e g k ű l d e n i .

* A k a t h . a n t o n m i á t s z e r v e z ő g y ű l é s 12 t a g u á l l á n d ó b i z o t t s á g a á p r . 30-án E s z t e r g a m b a n a p r i m á s n a k e l n ö k l e t e a l a t t ü l é s t t a r t o t t, m e l y b e n m e g á l l a p i t a t o t t a z o n f ö l t e r j e s z t é s t a r t a l m a, m e l y n e k k i s é r e t é b e n a z á l l á n d ó b i z o t t s á g a s z e r v e z ő g y ű l é s m u n k á l a t á t, a g y ű l é s t ő l n y e r t m e g b i z a t t á s á h o z k é p e s ő f é l s é g e n e k á t n y u j t a n i f o g j a . E z e k e t i r j a a „M a g y a r Á l l a m .“ I g y t e h á t t e l j e s e n é s t ö k l e t e s e n i g a z o l v a v a n G h i c z y a z o n f é l e m e, h o g y a z u l t r a m o n t á n o k a t ö r v é n y e s é s a l k o t m á n y o s k o r m á n y m e g k e r ű l é s é v a l a k i r á l y h o z h á t s ó a j t ó n i g y e k e z n e k b e j u t n i, h o g y ö r v é n y é s a l k o t m á n y e l l e n e s m u n k á l a t u k a t a h o z j u t t a s s á k . F i g y e l m e z t e t j ű k e m é r é n y l e t r e a k o r m á n y t . Á l l j a u t j á t a n n a k, h o g y a k i r á l y i l y k é r e l e m n e k e l e g e t t e g y e n . É s f ő l e g, h o g y a z o k n a k b á r m i r e m é n y t a d j o n .

A z 1860-iki s o r s j e g y e k m á j u s 1-én t a r t o t t h u z á s á n a k ö v e t k e z ő s o r o z a t o k é s s z á m o k h u z a t t a k k i : 300,000 f r t o t n y e r a 13, 670. s o r . 4. s z . , 50,000 f r t a z 5664. s o r . 14. s z . , 25,000-e t a 7054. s o r . 17. s z . 10,000-e t a 8221. s o r . 11. s z . , u g y a n e n n y i t a 13,453 s o r . 4. s z .

* P r o s i n g e r J á n o s a r a d i l a k o s v e z e t é k n e v é n e k „S z a k o l c z a i“-r a k é r t á t v á l t o z t a t á s a b e l ű g y m i n i s t e r i r e n d e l l e t t m e g e n g e d t e t e t t .

* A b é c s i e v a n g . t e o l o g i a i f a c u l t a s ö t v e n é v e s j u b i l e u m a a l k a l m á v a l 12 k i t ű n ő p r o t . t u d ó s t u d ó r i r a n g o t k a p o t t „h o n o r i s c a u s a .“ k ö z ö t t ű k 3 m a g y a r (R é v é s z I m r e , d e b r e c z e n i e l s ő p a p ; S z e b e r é n y i G u s z t á v , b é k é s - c s a b i e l s ő p a p ; F a r d y A r m i n , c s á s z . k i r á l y i t a n á c s o s B é c s b e n) .

* A s z a t m á r i ű g y v é d j e l ö l t e k f ö l h i v á s t i n t é z t e k a h a z a i p á l y a t á r s a k h o z , m e l y b e n f ö l h o z z á k , h o g y a l e g k ö z e l e b b i k o r m á n y i n t é z k e d é s e k a l t a l o l y v i s z n y o k k ö z é t a s z t a t t a t t a k , m e l y e k b ő l e g y e n k i n t m é l t ő á l l á r s a n e m v e r g ő d h e t n e k . F ö l h i v j á k t e h á t a t á r s a k a t , h o g y t á r s u l á s i u t o n m ű k ö d j e n e k e l n y o m a t á s u k e l l e n . „M i S z a t m á r v á r o s a n b a m ű k ö d ő ű g y v é d j e l ö l t e k — s z ó l a f ö l h i v á s — e g y ö n k é p z ő e g y l e t e t a l a k i t o t t u n k , c z é l ű l t ű z v é n k i t á r s u l á s a l t a l p ó t o l n i a z t , m i t ű n k e l v é t e t t e t t , t . i . a k i k é p z é s r e v á l ó a l k a l m a t . — M i n d n y á j u n k a n é z v e a z o n b a n f ő f o n t o s s á g u t ö r e k v é s v o l n a , h o g y t ö m e g e s t á r s u l á s u n k a l t á l á l l á s u n k b e m e l v é n , a r e á n k k i h á t ő t ö r v é n y h o z z á s i i n t é z k e d é s e k n é l m e g h a l l g a t á s t n y e r n é n k . E z a l t a l p e s e k e k v o l n á n k s z a b a d a b b s a k o r n a k é s i g é n y e i n e k m e g f e l l e h a t á s k ö t s z e r e z n i , m e l y á l l á s u n k a t a t á r s a d a l o m b a n h i v a t á s u n k a k m e g f e l l e k t e k i n t y l r e e m e l n é . F ö l h i v j u k a z é r t b i z a l o m t e l j e s e n p á l y a t á r s a i n k a t , h o g y a h o l c s a k e l e g e n d ő s z á m m a l é s e r ő v e l r e n d e l k e z n e k , a l a k i t s a n a k h a s o n c z é l ű e g y l e t e k e t , — l é p j u n k s z e l l e m i m ű k ö d é s e i n k b e n ö s s z e k ű t t e t é s b e , é s á l l á s u n k e m e l é s é r e v á l l v e t v e k ö v e s s ű n k e l m i n d e n t , m i r e m i n k e t p á l y á n k f o n t o s s á g a j o s o s i t , s ő t m i t ű n k k ö v e t e l .“

* M e g y é n k b ő r t ö n e i b e n — i r j á k N a g y v á r a d r ó l — f o l y ó h ó 23-d i k á n r e n d s z e r e s v i s g á l a t t a r t a t o t t I I I - a d a l i p á n G o z m á n J á n o s u r é s a z ö s s e s t i z s t i ű g y e s z e k k ö z b e j ö t t e v e l . S z e m ű g y r e v é t e t e t t m i n d e n h e l y i s é g , m e g v i s g á l t a t o t t a r a b o k n a k k i s z o l g á l t a t o t t é l e m é s m á s m e n t e l l á t á s . A z o k , k i k t i z s t i k n é l f o g v a e h e l y i s é g e k b e n a z e l ő t t i s g y a k r a b b a n m e g f o r d u l t a k , n e m g y ő z t é k d i c s é r n i a t a l á l t t i z s t a s á g o t é s r e n d e t , é s m e g l e p t e ű k e t i s a z o n s o k ű g y e s é s c z é l s z e r ű r e f o r m , m e l y e t a z u j v á r n a g y K a z i n e c z y G é z a u r a l i g n é h á n y h é t a l a t t é s m i n t e g y e l ő v á r á z s o l v a l é s i t e t t . A b ő r t ö n - c z e l l á k m i n d e n i k e u j o n n a n k i m e s z e l v e , t é g l á z a t a f ő l s u r o l v a , a s z a l m a z s á k o k é s f e k e l y e k k i m o s v a é s f r i s s s z a l m á v a l m e g t ö l t v e . A z é p ű l e t f o l y o s ó i c s i n o s a n k i f e s t e t t e k , s u j b ó l a s p h a l t i r o z t a t t a k . A z e g é s z u d v a r , k i v á l t e n n e k , e l ő b b n e m l e g t i s z t á b b a n t a r t o t t h á t t e r e o l y a n , m i n t e g y t ű k ő r . A z e g y e s s z o b á k r e n d e l t e t é s é t m u t a t ó t á b l á k h e l y e z t e t t e k a z a j t ó k f ő l é ; a b ő r t ö n - c z e l l á k a j t a i f ő l ő t t e t á b l á k o n m i n d e n e g y e s r a b n a k n e v e , a z a z o n s z o b á b a n v a g y h e l y i s é g b e n r a b o s k o d ó k s z á m a s t b . i r v á k f ő l . A z é l e l m e z é s t t e l j e s i t ő k r e s z i g o r u f ő l g y e l e t u r a l g , h o g y s z e r z ő d é s e i k n e k m e g f e l l e j n e k é s é t e l c z i m e a l a t t n e e h e t l e n k o t y v a s z t é k o t , k e n y é r h e l y e t t n e k o r p a - s a r a t a d j a n a k a f e g y e n c z e k n e k . A f ő l g y e l ő - s z e m é l y z e t m a j d n e m k a t o n a i r e n d b e n t a r t á t i k , s k e l l ő t i s t z e l e t m e g a d á s á r a k ö t e l e z t e t i k a t i z t v i s e l ő k m e g j e l e n é s e k o r . — E z e k é s m á s e g y é b t a p a s z t a l t a k a v i s g á l ó k ű l d ö t t s é g e t t e l j e s e l i s m e r é s r e k ö t e l e z t é k . S r é s z ű n k r ő l e l m o n d h a t j u k , h o g y a d o t t k ö r ű l m é n y e k k ö z t s z é l e s e h a z á b a n t á n n i n e s o l y r e n d b e n é s t i s z t á n t a r t o t t h a t ó s á g i b ő r t ö n , m i n t B i r t o k m e g y e b ő r t ö n e e z i d ő s z e r i n t . H a a t e r v e z e t é p i t k e z é s e k é s á t a l a k i t á s o k i s m e g t ö r t é n h e t n e k , a m é g o l y f o k o z o t t i g é n y e k n e k i s e l é g l e s z t é v e . V a l ó b a n e g y e t l e n e g y é n e r é l y e , t a p i n t a t a s i g y e k e z e t e o l y f é n y e s e r e d m é n y t h o z o t t l é t r e , m i n ő r ő l c s a k n e m r é g s o k a n a l m o d n i s e m t u d t a k v a g y n e m m e r t e k .

* M i l l i o n a r i u s é s m i s s i o n a r i u s . E g y p o r o z h a d n a g y S z i l é z i a e g y i k k i s v á r o s á b a n s z e r e l m i f r i g y r e l é p t e g y k e d v e s l e á n n y a l , k é s ő b b B e r l i n b e t e t v é n á t , é l é n k l e v e l e z é s t f o l y a t o t t s z i v e v á l a s z t o t t j á v a l ; d e a l e v e l e z é s l a s s a n k e n t v e s z t e t t é l é n k s é g e b ő l . A l e á n y b i z o t t a z a d o t t s z ó b a n , á m b á r n e m b i r t a z z a l , m i t a h a d n a g y k i v á n t — v a g y o n n a l . A l e v e l e k m á r n a g y o n g y é r e n k o p o g t a k b e a k i s l e á n y n á l s v é g r e c s a k e g y r ö v i d k e t e l e g r a m m j ö t t e g y r é g v á r t l e l y e t t . I g y m u l t e l h a t h é t , m i d ő n a h a d n a g y k e d v e s M a r i j á t ó l s z i n t é n k a p e g y t e l e g r a m m o t i l y t a r t a l o m m a l : „K e d v e s V i l m o s ! L e v é l é r k e z e t t , n a g y b á t y á m m i n t m i l l i o n a r i u s T a n k e b a r b a n K e l e t i n d i á b a n m e g h a l t , é n v a g y o k e g y e d ű l i r o k o n a !“ A h a d n a g y a s z e r e l e m s z á r n y á n r ö p p i l t s z i v e v á l a s z t o t t j á h o z . A h ű s z e r e t ő u s z o t t a z ö r ű m b e n . M i h e l y t a z o n b a n a z e l ő s z i v i - ö m l e n g e s e k k i c s e r é l t e t t e k , a h a d n a g y a z ö r v e n d e t s h i r r e v i t t e á t a b e s z é d e t , d e m i l y n a g y v o l t á m ű l á s a , m i d ő n é r t e s ű l t , h o g y a g a z d a g ö r k é s z c s a k a t á v i r ó h i b á j a a l t a l k e l e t e z t e k m e r t a z i n ,

diai nagy bácsi nem mint millionarius, hanem mint missionarius halt meg.

* S z i n h á z . M a s z e r d á n , m á j u s 3-d i k á n , S t e p h á n y i O l g a k . a . é s F r a n z e l i u s G y ö r g y u r a p é t é r v á r i n é m e t u d v a r i s z i n h á z e l s ő r e n d ű t a g j a i n a k u t o l ó s e l ő t t i f e l l é p t e ű l a d a t i k : „E G Y T U D Ó S M E N Y E G Z Ő J E .“ V i g j á t é k , 2 f e l v o n á s b a n , i r t a B e n e d i x . E z t m e g e l ő z i : „A T O L L H A T A L M A .“ V i g j á t é k , 1 f e l v o n á s b a n , i r t a S c h l e s i n g e r S . E z t k ö v e t i : „S Z I N É S Z N Ő A K A R L E N N I .“ M a g á n v i g j á t é k 1 f e l v o n á s b a n , i r t a G ö r n e r .

A z a r a d i k i r á l y i v á l t ó t ö r v é n y s z é k n é l a z 1871. é v i á p r . 20-án a k e r e s k e d e l m i t á r s á s c z é k e k j e g y z é k é b e b e j e g y e z t e t t : „P r o b s t é s V e r t á n “ f a k e r e s k e d ő k A r a d o n .

A z a r a d i k i r . v á l t ó t ö r v é n y s z é k n é l 1871. é v i á p r . h ó 24-i k n a p j á n a k e r e s k e d e l m i e g y é n i c z é g e k j e g y z é k é b e b e j e g y e z t e t t :

„I g n á t z P o l l á k “ f ű s z e r k e r e s k e d ő A r a d o n . „B r a s s o v á n y i E n d r e “ a s z t a l o m s t e r A r a d o n . „F i a l o v i t z Z s i g m o n d “ k á r p i t o s A r a d o n . „S . L e o p o l d B a o k “ r ő f ű s - k e r e s k e d ő A r a d o n . „G r ü n w a l d F e r e n c z “ ű v e g e r e s k e d ő A r a d o n . „E . G o l d s t e i n “ n o r i n b e r g i d i s m ű , é s r ö v i d - á r u k k e r e s k e d ő A r a d o n , m e g h a t a l m a z o t t c z i m v e z e t j e G o l d s t e i n H e r m a n n .

Köszgázdszat.

A békésmegyei gazd. egylet

április 2-iki igazg. választmányi ülésében a köv. közérdekű tárgyak intézettek el:

1. A földmívelési miniszteriumnak a községi tenyészbikák ügyéről tett kérdésére válaszólag egyletünk felhívja a nev. min.-mot, hogy — miután egyrészt a legtöbb községben a tehének száma a bikához felelte nagy (60:1) s ennek sajnos következménye a szarvasmarha elsatnyulása, másrészt egyesek tenyészbikaikat költségkímélés szempontjából a községek számára sem nem nevelhetnek, sem nem tarthatnak: vegye az állam a szarvasmarha tenyésztésnek vezérletét, úgy mint a lovakét, kezébe aként, hogy Mezőhegyesen és egyéb alkalmas kincstári birtokon kitűnő tenyészbikaikat nagy számban neveljen és mielőbb azon rendszer életbeléptetését sietesse, mely szerint a községeknek nemes tenyészbikaikat a hágatási időnyre elegendő számmal bérbeadhasson.

2. Az egylet idei teendői a következőkben alapítottak meg: a) A tavaszi közg. máj. 29-re tűzött ki.

b) Julius 10-én B.-Csaba határán arató és kaszáló gépverseny fog tartatni, melynek rendezője Rimler Pál elnöklete alatt megalakítatván, annak a Marsch-féle vagy ahoz hasonló kékévkötő aratógép megszerzése különös utasítással adott s az egész versenyre 3 arany és 3 ezüst érdemdíj rendelkezésére bocsátatott.

c) A rendes tavaszi löverseny a nagy vizek miatt szept. 17-ére halasztatott s egyuttal annak élénkitése czéljából a földművelési min. egy 50 aranyos évenkénti államdíj engedélyezésére fekértetett.

d) Ősszel egy szántás és ekeverseny fog később meghatározandó időben és helyen rendezetni.

3. Az igazgató bejelenti, hogy a „buzatultermés káros volta“ feletti pályázatban díjakat nyert Koller és Mokry-féle pályamunkák 1000 — 1000 példányban a földm. miniszteriumnak kívánására, terjesztés végett felküldettek. Ez alkalommal elrendeltetett, hogy az egyl. birtokában az utóbbi fennmaradt 1000 példányból 600 a tagoknak 400 pedig a községi iskolákban ösztöndíjjal ingyen osztassék.

4. A földmiv. min.-nak sajtócszító társulatok alakítására vonatkozó felhívás, nemkülönbön egy népszerű trágákezelési kézikönyvre nyitott pályázata megyénkben, buzditólag közzététetni rendeltetett.

Ugyanazon miniszterium felhívására gyapjúgyári mosatására nézve megyénkben tett tapasztalatok egyletünk által összegyűjtetvén, felküldetni rendeltettek.

A közmunka-teher eddig kizárólag a mezőgazdaságra súlyosodván, holott a közutakat nem-csupán a földes gazda, hanem az ország minden rendű lakosa igénybe veszi, az egylet folyamodik a képviselőházhoz az íránt, a közmunka-teher igazságosabban osztassék fel. — Közli:

M o k r a y S á m u e l ,
egyl. titkár.

— A b é k é s m e g y e i g a z d a s á g i e g y l e t f . é . j u l i u s 10-k é n B . - C s a b a h a t á r á n t e l j e s a r a t ó - é s k a s z á l ó g é p - v e r s e n y t f o g t a r t a n i , m e l y e n a k é v e k ö t ő , a z ö n l e r a k ó é s a k a s z á l ó k k ü l ö n f o g n a k a m a g u k h o z h a s o n l ó v a l v e r s e n y e z n i s m i n d e n i k o t t á l y b a n e g y a r a n y é r e m , m i n t e l s ő d i j , é s e g y e z ű s t , m i n t

Ujon feltalált nemes fém!

Talmi-arany!

Jótállás biztosított, hogy ezen ékszer hosszú évi viselés után meg nem változik, a valódi aranytól meg nem különböztethető következő csekély áron vásárolható, hogy megszerzése mindenkire nézve lehetővé tétessék.

Női ékszer.

- 1 **Pompás mellű** (Broche) 80 kr., 1,20, 1,80, 2,50, 3,50, 4, 5, 6, 7, 8 frt.
 1 **pár fülbevaló** 80 kr., 1, 1,50, 2, 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50 frt.
 1 **mellű és fülbevalókból álló készlet** egybehangzó ízlés szerint, 1, 1,50, 2, 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50, 6, 6,50, 7, 7,50, 8, 8,50, 9, 10, 12 frt.
 1 **ingerlő szépségű nyaklánc** nők számára kereszttecsőkkel 85 kr., finom 1, finomabb 1,50, legfin. 2, 2,50 frt.
 1 **nehéz karperecz** 1,50, 2, 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50, 6, 7 frt.
 1 **pompás női medaillon** 50, 80 kr., 1, 1,20, 1,50, 2, 2,50, 3 frt.
 1 **pompás gyűrű kövekkel** vagy azok nélkül, 50, 80 kr., 1, 1,50, 2, 2,50, 3 frt.
 1 **ingerlő szépségű nyak-ékszer** medaillonnal 2,80, 3, 3,50 frt.

Férfi-ékszer.

- 1 **diszes divatos óralánc** 1, 1,30, 1,60, 2, 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50, 6 frt.
 1 **hosszu nyaklánc**, a valódi aranytól meg nem különböztethető 1,80, 2,40, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50, 6, 7 frt.
 1 **finom schwall vagy nyakra való-tű**, 50, 80 kr., 1, 1,50, 2 frt.
 1 **legfinomabb medaillon** női óra-láncra 1, 1,50, 2, 2,50, 3, 4, 5, 6 frt.
 1 **finom gyűrű** kövekkel vagy a nélkül 50, 80 kr., 1, 1,20, 1,50, 2, 2,50, 3, 4, 5 frt.
 1 **kötet óralánczi-függelék** 40 kr.
 1 **legújabb divatu kézfodor** (Manchette) gombok, zománczozva és kövekkel, vagy azok nélkül 50, 80 kr., 1, 1,50, 2, 2,50 frt.
 1 **készlet nyak és kéz-fodor gombok**, egybehangzó ízlés szerint 50, 70, 85 kr., 1, 1,50, 2, 2,50, 3 frt.

Gyémánt-ékszer.

Ugy összehajlítva, mint a valódi, úgy hogy azzal még a szakértők is elámitattak. Ezen ékszer valódi china-ezüstből, vagy valódi talmi-aranyból, a kövek gyémánt porral csiszolt valódi hegyi jegecsből, melyek ragyogó fényüket soha el nem veszítik, — vannak készítve. — A finom nemű ékszernek valódi ezüsttel szegélyeztek.

- 1 **mellű** (Broche) 1,50, 2, egészen finom 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 20 frt.
 1 **pár fülbevaló** 1,50, 2, egészen finom 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 20 frt.
 1 **pár nyakfodor-gomb** 1,10, 1,50, 2, 3 frt.
 1 **Keleti örökös illatozó jonquille-ékszer**, finom vésezzel, fekete színű, kiváló kellemes illattal, és keleti legpompásabb, valamint divatosabb foglaltvánnyal (Fagon.)
 1 **mellű** 1, 1,20, 1,50, 1,80, 2 frt.
 1 **pár fülbevaló** 1, 1,20, 1,50, 1,80, 2 frt.
 1 **db karperecz** 20, 45, 85 kr., 1 frt.
 1 **db nyaklánc** egyszeri körülkötésre 60, 80 kr.
 Ki ezen ékszereket valódiak akarja bírti, forduljon levélben vagy személyesen egyes-egyedül

GLATTAU N.**első párisi bazárjához Ausztria számára Bécsben,**

Kärntnerstrasse 51, Palais Todesco.

Megbízó levelek tetszés szerinti nyelven íratnak. Az elküldés utánvétel vagy az összeg előleges beküldése mellett történik. Illusztrált árjegyzék kíváncsra ingyen küldetik.

1035—17—24

Valódi gyógy-kincs, a családok számára.

291—1*

Kétségbevonhatlan tény, hogy az ember egészségének birtokában a legboldogabb, mert mindenhez hozzá foghat, miben kedve telik. Azért mindenki örömmel fogja az alkalmat megragadni, magát s az övét azzal ellátni, mi 1.000.000 tanúsítvány szerint szakadatlanul jónak bizonyodott, azon szerhez, mely tüdő- és mellbetegeknek, ideg- és gyomorbajokban szenvedőknek gyengék és számolatlanoknak, öreg- és fiatalnak egészségét visszaadta!!!! Magától érthetőleg a híres Hoff-féle malátakészítményeket, központi raktár Bécsben, Kärntnering 11. sz.*) értékű, és a mondottakat néhány példával erősítjük: A Hoff-féle malátakivonat-egészségességgel, a malátá-csokoládéval és a mellmalátá-csokoládéval a legtöbb betegnél a legkitűnőbb gyógyhatásokat eredményeztem. Dr. Kirchmayer M. gyak. orvos Gr.-Güpfritzbán. — Egy 3 hónapos nehéz gyomor-bajtól kevés nap alatt az ön malátá-készítményei által meggyógyítottam. Józsa András tisztartó Alsó-Rákoson, — Megviselt betegnek nem ajánlhatom eléggé az ön malátá-készítményeit. — Manoschek A., gyak. orvos Ferschnitz-ban. — Két év előtt leányom étvágytalanság, gyomorbajok- és ideggyengeségből az ön malátá-kivonat-egészségességgel gyógyult meg. Wohryczkai Márton m. kir. nyug. városi mérnök S.-A.-Ujhelyen. — Kis leányunk az ön malátá-csokoládéporát az anyatej helyett élvezi és mellette jól érzi magát. Dr. Kabrhel János, cs. kir. ezredorvos Kesztemén. — Tüdőbajom ellen az ön malátá-csokoládéját is eredménnyel használom. A köhögés ritkább és könnyebb, az éjjeli elmaradt, az alvás egészséges. Pimpfinger János mérnök Riedben. — Az ön malátá-kivonat-egészségességgel és csokoládéjának gyógyhatása mellbetegeknek és általános elsorányodásnál bebizonyodott. Ferral J., gyak. orvos Kolomeában. — Fényesebb bizonyítékokat, mint e töménytelen elismerést, kapcsolatban öt udvari szállítói címmel, sok más érdemrenddel és tiszttel, különböző kiállításnak számlálhatlan érmeivel stb. nem mutathat fel senki.

*) Kapható: Aradon, Kontur és Reinhardt fűszerkereskedésében, templom-utca 10. sz. — Tótkomlóson Dancs László, Vingán Szepeszy László, uraknál.

348

Pályázat orvos-tudor állomásra.

Aradmegye Boros-jenői járási szegény ápoló és kórház intézetébe üresedésbe jött orvos-tudor állomásra, mellyel 400 f. o. é. fizetés, hat öf. tüzi fa, az intézetben három szoba, konyha, kamara, padlás, és kert van kapcsolatban, egy helyben mint vidéken orvosi gyakorlat szabadalmazással, ezennel pályázat nyitattik. — Ezen állomást elnyerő kívánó orvos-tudor urak felkéretnek orvos-tudori oklevelök és egyéb okmányaikkal csatolt kérvényeiket f. évi június hó 10-ig a Boros-jenői szolgabíróshoz, mint az intézet elnökségéhez beküldeni.

Kelt Boros-Jenőben, 1871. április hó 27-én.

Czárán Antal.
kórházi elnök.

3—3

Pályázati hirdetmény.

A vallás és közoktatási miniszter ur f. é. 544 sz. a. kelt rendelete értelmében, az Arad-Csanád megyei tankertlett 500 fr. évi fizetés s 120 fr. lakbér illetékekkel ellátott üresedésben lévő tanári állomásra pályázatot nyitattik.

Mind azok, kik a megyei helyi viszonyokat ismerve a divó nyelvekkel s a tanítási terén is jártassággal bírnak, e hivatalra képesítve pályázni szándékoznak, felhívattak, hogy okmányokkal felszerelt folyamodványukat a hirdetés keltétől számított 4 hét alatt alól irthoz ezimezve megküldeni sziveskedjenek.

Kelt Makón ápril 26 1871.

Hofbauer Sándor.
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Első Erdélyi vasút.

875—28*

A személy- és vegyes vonatok MENETRENDJE.

Érvényes a Piski-Petrozsényi vonal megnyitása napjától.

Bécsből Pestre, Ceglédre és Károly-Fehérvárra.				Károly-Fehérvárról Ceglédre, Pestre és Bécsbe.			
Állomások	Személy-vonat		Vegyes vonat	Állomások	Személy-vonat		Vegyes vonat
	1. szám	3. szám			2. szám	4. szám	
	Érk. Ind.	Érk. Ind.			Érk. Ind.	Érk. Ind.	
	ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.			ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.	
Bécs	regg. 7 30 este 8 —	regg. 6 34 este 8 —	Károlyfehérvár (Rest)	regg. 4 15 délel. 9 —	regg. 4 15 délel. 9 —	regg. 4 15 délel. 9 —	
Pest	délut. 5 18 regg. 6 34	délut. 5 18 regg. 6 34	vár (Rest)	4 37 4 42 9 26 9 38	4 37 4 42 9 26 9 38	4 37 4 42 9 26 9 38	
Cegléd	este 8 10	" 9 24	Alvincz	5 12 5 18 10 12 10 13	5 12 5 18 10 12 10 13	5 12 5 18 10 12 10 13	
Arad (Rest)	regg. 5 52 délut. 3 42	regg. 5 52 délut. 3 42	Sibóth	5 37 5 40 10 41 0 49	5 37 5 40 10 41 0 49	5 37 5 40 10 41 0 49	
Győrök	6 31 6 36 4 32 4 42	6 31 6 36 4 32 4 42	Szászváros	6 13 6 25 11 27 11 52	6 13 6 25 11 27 11 52	6 13 6 25 11 27 11 52	
Paulis	6 49 6 50 4 58 4 59	6 49 6 50 4 58 4 59	Piski (Rest)	6 44 6 49 12 14 12 22	6 44 6 49 12 14 12 22	6 44 6 49 12 14 12 22	
Radna	7 6 7 12 5 19 5 34	7 6 7 12 5 19 5 34	Déva	7 17 7 18 12 57 12 58	7 17 7 18 12 57 12 58	7 17 7 18 12 57 12 58	
Konop	7 42 7 43 6 14 6 15	7 42 7 43 6 14 6 15	Branyicska	7 38 7 43 1 24 1 34	7 38 7 43 1 24 1 34	7 38 7 43 1 24 1 34	
Berzova	8 2 8 7 6 40 6 45	8 2 8 7 6 40 6 45	Illye	7 53 7 54 1 47 1 48	7 53 7 54 1 47 1 48	7 53 7 54 1 47 1 48	
Soborsin	8 53 9 1 7 44 7 56	8 53 9 1 7 44 7 56	Gurazsada	8 24 8 27 2 26 2 31	8 24 8 27 2 26 2 31	8 24 8 27 2 26 2 31	
Zám	9 39 9 42 8 41 8 46	9 39 9 42 8 41 8 46	Zám	9 9 9 6 3 14 3 26	9 9 9 6 3 14 3 26	9 9 9 6 3 14 3 26	
Gurazsada	10 14 10 15 9 25 9 26	10 14 10 15 9 25 9 26	Soborsin	9 50 9 53 4 22 4 30	9 50 9 53 4 22 4 30	9 50 9 53 4 22 4 30	
Illye	10 26 10 32 9 40 9 50	10 26 10 32 9 40 9 50	Berzova	10 11 10 12 4 54 4 55	10 11 10 12 4 54 4 55	10 11 10 12 4 54 4 55	
Branyicska	10 54 10 55 10 18 10 19	10 54 10 55 10 18 10 19	Konop	10 42 10 47 5 33 5 48	10 42 10 47 5 33 5 48	10 42 10 47 5 33 5 48	
Déva	11 25 11 30 10 54 11 2	11 25 11 30 10 54 11 2	Radna	11 2 11 3 6 7 6 8	11 2 11 3 6 7 6 8	11 2 11 3 6 7 6 8	
Piski (Rest)	11 51 12 16 11 29 11 59	11 51 12 16 11 29 11 59	Paulis	11 15 11 20 6 24 6 32	11 15 11 20 6 24 6 32	11 15 11 20 6 24 6 32	
Szászváros	12 51 12 54 12 43 12 53	12 51 12 54 12 43 12 53	Győrök	11 56 12 1 7 20 este.	11 56 12 1 7 20 este.	11 56 12 1 7 20 este.	
Sibóth	1 21 1 22 1 27 1 28	1 21 1 22 1 27 1 28	Arad (Rest)	5 48 délut. 5 50 regg.	5 48 délut. 5 50 regg.	5 48 délut. 5 50 regg.	
Alvincz	1 55 2 1 2 9 2 24	1 55 2 1 2 9 2 24	Cegléd	8 40 este 8 40 regg.	8 40 este 8 40 regg.	8 40 este 8 40 regg.	
Károlyfehérvár (Rest)	2 20 délut. 2 48 délut.	2 20 délut. 2 48 délut.	Bécs	6 18 regg. 6 42 este	6 18 regg. 6 42 este	6 18 regg. 6 42 este	

Piskiről Petrozsénybe.				Petrozsényből Piskire.			
Állomások	Vegyes vonat		Állomások	Vegyes vonat		Állomások	Vegyes vonat
	23. szám	24. szám		23. szám	24. szám		
	Érk. Ind.	Érk. Ind.		Érk. Ind.	Érk. Ind.		Érk. Ind.
	ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.		ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.		ó. p. ó. p.
Piski (Rest)	délut. 12 26	délut. 12 26	Petrozsény (Rest)	regg. 6 —	regg. 6 —	Piski (Rest)	regg. 6 —
Zeykfalva-Kalán	12 57	12 58	Banica	6 47	6 52	Zeykfalva-Kalán	6 47
Russ	1 9	1 14	Krivadia	7 52	8 —	Russ	7 52
Váralya-Hátszeg	1 13	1 53	Puj	8 58	9 3	Váralya-Hátszeg	8 58
Puj	2 41	2 46	Váralya-Hátszeg	9 51	10 1	Puj	9 51
Krivadia	3 45	3 55	Russ	10 29	10 34	Krivadia	10 29
Banica	4 48	4 53	Zeykfalva-Kalán	10 45	10 44	Banica	10 45
Petrozsény (Rest)	5 48	délut.	Piski (Rest)	11 15	délut.	Petrozsény (Rest)	11 15

Posta-csatlakozások:**Aradon: Temesvár—Arad malle-posta.**

Indul Temesvárról 9 órakor este. Érkezik Aradra 2 óra 50 perckor reggel.

Indul Aradról 2 órakor délután. Érkezik Temesvárra 7 óra 50 perckor este.

Arad—Nagyvárad személyszállító posta.

Indul Aradról 6 órakor este. Érkezik Nagyváradra 9 órakor reggel. Indul Nagyváradról 6 órakor este. Érkezik Aradra 9 óra 5 perckor reggel.

Arad—Buttyin személyszállító posta.

Indul Aradról 7 órakor reggel. Érkezik Buttyinba 5 óra 5 perckor délután. Indul Buttyinból 7 órakor reggel. Érkezik Aradra 5 óra 55 perckor délután.

Indul Buttyinból 7 órakor reggel. Érkezik Aradra 5 óra 55 perckor délután.

Indul Buttyinból 7 órakor reggel. Érkezik Aradra 5 óra 55 perckor délután.

Indul Buttyinból 7 órakor reggel. Érkezik Aradra 5 óra 55 perckor délután.

Indul Buttyinból 7 órakor reggel. Érkezik Aradra 5 óra 55 perckor délután.

Indul Buttyinból 7 órakor reggel. Érkezik Aradra 5 óra 55 perckor délután.

Indul Buttyinból 7 órakor reggel. Érkezik Aradra 5 óra 55 perckor délután.

Indul Buttyinból 7 órakor reggel. Érkezik Aradra 5 óra 55 perckor délután.

Indul Buttyinból 7 órakor reggel. Érkezik Aradra 5 óra 55 perckor délután.

Indul Buttyinból 7 órakor reggel. Érkezik Aradra 5 óra 55 perckor délután.

Indul Buttyinból 7 órakor reggel. Érkezik Aradra 5 óra 55 perckor délután.

Indul Buttyinból 7 órakor reggel. Érkezik Aradra 5 óra 55 perckor délután.

Hirdetmény.

Az alóli bizottság megindítja a **II. magy. kir. államsorsjátékot** melynek egész fiztá jövedelme a Felsőlegények I. k. elhatározása folytán az **1871. évből rokkant, vagy munkaképtelenné lett honvédek segélyezésére** van szánva.

Ezen sorsjáték **4338 nyerőszámot** tartalmaz; a nyeremények főösszege**240,000 forint**

köztük az **I. főnyeremény 100,000 forinttal**; a **II. főnyeremény 20,000 forinttal**, két nyeremény **10,000 forinttal**; kettő **5000 forinttal**; tíz **1000 forinttal**; husz **500 forinttal**; egyszáz **100 forinttal**; kétszáz **50 forinttal**; és négyezer **10 forinttal**.

A húzás visszavonhatatlanul

1871. évi június 30-dikán

Budán az alóli bizottság által f. g. eszközöltetni.

Egy sorsjegy ára 2 forint 50 krajczár.

Sors-jegyek kaphatók: az államsors-játéki bizottságnál (kamara-épület) a lotto- adó-só- és postahivataloknál, a gőzhajó és vasút-állomásokon és minden nagyobb városban létező egyéb sorsjegy áruló közegeknél. —

Budán, 1871. március 15-én.

M. k. állandó államsorsjátéki bizottság.**MOTUSZ ALAJOS,**

m. k. osztálytanácsos.

264—5—6

Utánnyomás nem díjaztatik.**ANATHERIN-SZÁJVIZ**

a **szézagú lélekzés és taplós könnyen-vérző** inyhus eilen.

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

4—3 5

1709/1871. szhoz.

Arverési hirdetmény.

Lővi Áron felperes részéről Alb. János

Ottlakai lakos alperes elleni végrehajtási

ügyében 1799/1871. szám alatt kelt árverési

végzésnél fogva az Ottlaka községi 382.

számu tjbén Alb. Rodogeu Mariuca ne-